Wskazania duszpasterskie w sprawie przygotowania do przyjęcia sakramentu bierzmowania w diecezji świdnickiej

1. Na pierwszym spotkaniu o charakterze informacyjnym należy **zapoznać młodzież z zasadami przygotowania i wymogami**, które kandydat powinien spełnić, aby mógł przyjąć sakrament dojrzałości chrześcijańskiej. Trzeba wcześniej dobrze zaplanować terminarz kolejnych spotkań, aby nie wchodziły w kolizję z innymi zajęciami i podać go młodzieży.

2. W wyznaczonym terminie kandydat może złożyć **pisemną prośbę** o udzielenie bierzmowania, skierowaną do Księdza Proboszcza, w której poda motywację przyjęcia bierzmowania i deklarację uczestnictwa w przedstawionym mu systemie przygotowań.

3. Spotkania mogą, a nawet powinny przybierać **formę**: pracy w grupach, spotkań wspólnych dla wszystkich kandydatów, a także celebracji w kościele parafialnym lub w kaplicach na terenie parafii. Rozsądnym i praktycznym wydaje się więc podzielenie całej liczby kandydatów na mniejsze grupy. Kryterium przynależności do poszczególnych grup może być związane z rodzajem zaangażowania się w życie parafialne (grupa modlitewna, misyjna, charytatywna, biblijna, liturgiczna itp.). Można wtedy do animowania i formowania poszczególnych grup zaangażować liderów z różnych ruchów i stowarzyszeń działających w danej parafii (np. ruch Światło-Życie, domowy Kościół, KSM, AK).

4. Podczas przygotowania do sakramentu bierzmowania należy uczynić wszystko, by angażować młodzież w życie wspólnoty parafialnej na różnych szczeblach. Szczególnie należy zachęcić ją, by zasiliła szeregi małych grup religijnych (np. służba liturgiczna, schola, KSM, Żywy Różaniec, Duchowa Adopcja Dziecka Poczętego, Ruch Światło-Życie) oraz by zaangażowała się w działalność charytatywną parafii i różne formy wolontariatu (np. pomoc osobom starszym i samotnym; działania w ramach Parafialnego Zespołu Caritas lub Szkolnego Koła Caritas). Powinno to być niezbędnym elementem przygotowania do bierzmowania. Chodzi jednak o to, by działania te były kontynuowane w dojrzałym życiu chrześcijanina, także po przyjęciu bierzmowania.

5. Ze względu na to, że niezwykle istotną rolę w procesie przygotowania odgrywa uczestnictwo młodzieży w niedzielnej Eucharystii i systematyczne przystępowanie do sakramentu pokuty i pojednania, trzeba włączać młodzież do aktywnego współtworzenia niedzielnej liturgii Mszy św., spotkań modlitewnych i stwarzać okazję do comiesięcznej spowiedzi.

6. Trzeba zadbać o to, aby te spotkania miały rzeczywiście **charakter formacyjny**, wykorzystując różne metody aktywizowania młodzieży. Wśród zaproponowanych form nie powinno zabraknąć szkoły modlitwy, kręgu biblijnego, katechezy o charakterze ewangelizacyjnym czy spotkań modlitewnych. Aby utrwalić postawę świadka i apostoła Chrystusa, należy proponować młodzieży konkretne zadania apostolskie do wykonania w ramach szeroko rozumianego wolontariatu, np. odwiedzanie chorych, samotnych i starszych, pomoc potrzebującym.

7. Wielce pomocne są żywe wzory postępowania chrześcijańskiego. Prowadzący przygotowanie powinni ukazywać młodym sylwetki świętych, patronów młodzieży i na tych wzorach kształtować ducha odpowiedzialności za dar przyjętej wiary.

8. Trzeba pamiętać o tym, że realizacja tak zarysowanego programu przygotowania do bierzmowania **nie może być powielaniem** treści i form realizowanych już na katechezie w szkole. Przygotowanie to ma być procesem wtajemniczenia chrześcijańskiego, w którym sfera religijnego doświadczenia staje się ważniejsza niż tylko zwykłe pouczenie i opanowanie określonego zakresu wiedzy religijnej.

9. Decydując o dopuszczeniu kandydata do przyjęcia sakramentu bierzmowania, ksiądz proboszcz powinien bezwzględnie **zasięgnąć opinii** katechety szkolnego. Jeżeli udział wychowanka w katechezie szkolnej budzi wiele zastrzeżeń, nie może on być dopuszczony do

sakramentu bierzmowania, nawet jeżeli pilnie uczestniczy w przygotowaniu parafialnym. Ksiądz proboszcz miejsca zamieszkania kandydata musi wiedzieć o pojawiających się problemach odpowiednio wcześniej! W takich przypadkach należy stosować kryteria podobne, jak przy kwalifikacji do otrzymania świadectwa ukończenia katechizacji na poziomie danej szkoły. Warto jednak zapobiegać odmowie przyjęcia sakramentu bierzmowania m.in. przez ustalenie czytelnych kryteriów, a zwłaszcza rozmowy z uczniami i ich rodzicami dużo wcześniej przed terminem udzielenia tego sakramentu.

10. Parafialne przygotowanie młodzieży gimnazjalnej do sakramentu bierzmowania w naszej diecezji odbywa się w oparciu o program „Wypłyń na głębię" oraz katechizm dla młodzieży **YOUCAT**. Obowiązkowo z katechizmów mają korzystać uczniowie klas III gimnazjalnych, ale ponieważ przygotowanie do bierzmowania trwa trzy lata, trzeba, aby zaopatrzyli się w nie także uczniowie klas I i II.

Ze względu na to, że sakrament bierzmowania przyjmuje się raz w życiu, a młodzież powinna w okresie przygotowania pogłębiać swoją wiarę, posiadanie i lektura katechizmu wydaje się uzasadniona. Katechizm może być pamiątką bierzmowania lub prezentem, który mogą podarować rodzice lub świadkowie.

11. Kandydaci do bierzmowania, angażując się w życie lokalnej wspólnoty parafialnej, mają również **włączać się życie wspólnoty diecezjalnej**. Przynajmniej raz w okresie przygotowania zobowiązani są uczestniczyć przynajmniej w jednej z form duszpasterskich spotkań dla młodzieży (np. „Owczarnia", pielgrzymka na Chełmiec, spotkanie młodzieży w Wambierzycach, udział w Światowym Dniu Młodzieży, itp.). W ciągu roku szkolnego mogą również korzystać z innych form spotkań, takich jak: spotkania formacyjne prowadzone przez Diecezjalne Duszpasterstwo Służby Liturgicznej, weekendy biblijne, rekolekcje zamknięte dla młodzieży męskiej w Wyższym Seminarium Duchownym, rekolekcje zamknięte dla dziewcząt organizowane przez żeńskie zgromadzenia zakonne lub inne rekolekcje, dni skupienia i pielgrzymki.

12. Bezpośrednio przed przyjęciem bierzmowania warto zorganizować dla kandydatów, świadków i rodziców **dzień skupienia** połączony z możliwością skorzystania z sakramentu pokuty i pojednania. Inną formą bezpośredniego duchowego przygotowania może być nowenna do Ducha Świętego lub triduum na wzór oczekiwania Maryi i Apostołów w Wieczerniku przed Pięćdziesiątnicą Paschalną. Nowenna lub triduum zawiera zwykle liturgię słowa Bożego, modlitwy do Ducha Świętego, modlitwę wiernych zakończoną Modlitwą Pańską, błogosławieństwo. W takim nabożeństwie w miarę możliwości powinni uczestniczyć rodzice, świadkowie i przedstawiciele wspólnoty parafialnej. Zachęca się również do organizowania rekolekcji zamkniętych.

13. Zgodnie z p. 12 Instrukcji, ksiądz proboszcz parafii zamieszkania kandydata może mu udzielić zgody na przyjęcie bierzmowania w innej parafii, jeżeli przemawiają za tym, poważne racje duszpasterskie, jednakże pod warunkiem, że kandydat będzie uczestniczył w całym przygotowaniu w swojej parafii. Nie wolno jednak duszpasterzom ani katechetom ustawiać sprawy w ten sposób, że można przyjąć bierzmowanie w innej parafii (np. ze swoją klasą) tylko trzeba uzyskać pozwolenie od swojego księdza proboszcza. Stawia to proboszcza zamieszkania ucznia w niezręcznej sytuacji (zwłaszcza, gdy kandydat ani jego rodzina nie mają związku z parafią), rodzi sytuacje konfliktowe i zmusza Kurię do interwencji.

14. Podczas udzielania bierzmowania obecny jest **świadek**. To on towarzyszy przyjmującemu sakrament podczas obrzędu, a następnie pomaga mu w wiernym wypełnianiu przyrzeczeń złożonych na chrzcie, zgodnie z natchnieniami Ducha Świętego, którego otrzymał. Sugeruje się, aby – gdy jest to możliwe – świadkiem bierzmowania był chrzestny. W ten sposób jaśniej zaznacza się związek między chrztem a bierzmowaniem, a obowiązki chrzestnego mogą być spełnione w sposób bardziej skuteczny. Dla chłopców świadkami bierzmowania powinni być ojcowie chrzestni, a dla dziewcząt matki chrzestne, jednak nie jest to postulat bezwzględny.

Duszpasterze są zobowiązani do troski o to, aby wskazany świadek był duchowo przygotowany do tej funkcji oraz obdarzony odpowiednimi przymiotami, co oznacza, że powinien być wystarczająco dojrzały do spełnienia tego obowiązku.

Warunki, jakie powinien spełnić świadek bierzmowania wylicza *Kodeks prawa kanonicznego* (kan. 874, 892, 893) przez analogię do kandydatów na chrzestnych. Jest to osoba poproszona przez kandydata, jego rodziców lub tego, kto ich zastępuje, a gdy tych nie ma – przez proboszcza lub szafarza bierzmowania. Powinna to być osoba posiadająca odpowiednie kwalifikacje oraz intencję pełnienia tego zadania. Świadek powinien mieć ukończony szesnasty rok życia, chyba że biskup diecezjalny określił inny wiek albo proboszcz lub szafarz jest zdania, że słuszna przyczyna zaleca dopuszczenie wyjątku. Ma to być katolik bierzmowany, po przyjęciu sakramentu Eucharystii, prowadzący życie zgodne z wiarą i odpowiadające funkcji, jaką ma pełnić. Powinien być wolny od jakiejkolwiek kary kanonicznej zgodnie z prawem wymierzonej lub deklarowanej.

15. Kandydat do bierzmowania może zachować **imię** chrzcielne, może też wybrać imię świętego, który będzie dla niego wzorem dojrzałego życia chrześcijańskiego. Kryterium wyboru imienia nie powinno być związane z atrakcyjnością imienia, ale pięknem życia tego, którego wybiera się za patrona. Przystępujący do sakramentu bierzmowania przyjmując wybrane imię, powinni zapoznać się z życiorysem danego patrona, uświadamiając sobie przymioty, które chcieliby naśladować w swoim życiu.

Ks. dr Marek Korgul
Wikariusz Biskupi ds. Katechezy